

ת"פ 52658/07/14 - מדינת ישראל נגד אבי אטיאס

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 52658-07-14 מדינת ישראל נגד אבי אטיאס
תיק חיצוני:

לפני כבוד השופט צחי עוזיאל
המאשימה:
נגד
הנאשם:
מדינת ישראל ע"י ב"כ, עו"ד סולי לביא
אבי אטיאס ע"י ב"כ, עו"ד צ'רלי סבג

החלטה

1. נגד הנאשם הוגש ביום 27.7.14 כתב אישום במסגרתו מיוחסות לו עבירות של **גניבה** לפי סעיף 384 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן - **חוק העונשין**), **שימוש במסמך מזויף (שתי עבירות)**, לפי סעיף 420 לחוק העונשין, **התחזות כאדם אחר (שתי עבירות)** לפי סעיף 441 רישא לחוק העונשין, **קבלת דבר במרמה** לפי סעיף 415 רישא לחוק העונשין, **והפרת הוראה חוקית** לפי סעיף 287(א) לחוק העונשין.

בהתאם לעובדות כתב האישום, עובר ליום 1.2.04, במסגרת תכניתו לעזוב את הארץ בניגוד לצו עיכוב יציאה שניתן נגדו בהליך בבית המשפט לענייני משפחה, גנב הנאשם את תעודת הזהות של אחיו, עופר אטיאס (להלן - **האח או עופר**), וביום 1.2.04 התייצב במשרד הפנים, התחזה כאחיו תוך שימוש בתעודת הזהות הגנובה, והגיש בקשה לקבלת דרכון חדש במקום דרכון גנוב, כשהוא מוסר לידי הפקידה טופס בקשה עם פרטי אחיו ותמונתו שלו (להלן - **הבקשה לדרכון**). בהתאם לבקשה, קיבל הנאשם לידיו במרמה דרכון הנושא את תמונתו שלו ואת פרטיו האישיים של אחיו וביום 9.2.04 יצא את הארץ כשהוא עושה שימוש בדרכון המזויף.

2. כבר עתה יצוין, כי כתב האישום הוגש לאחר שהנאשם הוסגר מארצות הברית לישראל בהתאם לבקשת הסגרה שהוגשה בחודש יולי 2011.

תמצית טענות הצדדים

3. בפתח הישיבה הראשונה, עתרה ההגנה לביטול כתב האישום בהתאם לסעיף 149(8) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן - **חוק סדר הדין הפלילי**) בטענה כי העבירות המיוחסות לנאשם, שהן מסוג עוון, אשר בוצעו לכאורה בחודש פברואר 2004, התיישנו. בהקשר זה, הפנתה ההגנה להוראות סעיף 9(א)(3) לחוק סדר הדין הפלילי לפיה לא ניתן להעמיד אדם לדין בעבירת עוון אם עברו מיום ביצועה חמש שנים.

עמוד 1

4. המאשימה, לעומת זאת, סבורה כי כתב האישום הוגש בתוך תקופת ההתיישנות, שכן במהלך השנים שחלפו בוצעו פעולות חקירה שונות, עליהן הצביעה בטיעוניה, אשר לשיטתה קטעו את מרוץ ההתיישנות בהתאם להוראות סעיף 9(ג) לחוק סדר הדין הפלילי.

השתלשלות העניינים עד הגשת כתב האישום

5. בטרם דיון והכרעה בסוגיית ההתיישנות, ראוי להקדים ולפרט את השתלשלות העניינים מתחילתו של ההליך הפלילי בהגשת תלונה נגד הנאשם ועד להגשת כתב האישום, עליה ניתן ללמוד מטענות הצדדים ומהראיות שהוגשו בהסכמה במסגרת טיעוניהם. השתלשלות זו, שתפורט להלן, תהווה בסיס לדיון ולהכרעה בשאלת ההתיישנות:

א. **ביום 6.8.04** הגישה לילך אטיאס, גרושתו של הנאשם (להלן - **לילך**), תלונה במשטרת חולון בה ציינה כי הנאשם עזב את הארץ בניגוד לצו עיכוב יציאה שהוצא לבקשתה במסגרת ההליכים המתנהלים ביניהם (נ/1). התלונה הוגשה במסגרת פ.א 16528/04 והתייחסה לחשד לביצוע עבירה של הפרת הוראה חוקית בלבד (להלן - **התלונה הראשונה, התיק הראשון**).

ב. **ביום 12.9.04** הגיש עופר, אחיו של הנאשם, תלונה במשטרת ישראל - מרחב ירקון, בה ציין כי ניגש באותו היום למשרד הפנים לאחר שלא מצא את תעודת הזהות שלו, שם מסרה לו הפקידה כי על-פי הרישומים הוא שוהה בחו"ל וכי בתיק משרד הפנים מופיעה תמונה אחרת תוך שהיא מציגה לו את תמונת אחיו (נ/2). תלונתו של עופר הוגשה במסגרת תיק אחר וללא קשר לתלונת לילך, והתייחסה לעבירות המרמה בלבד בגין נפתח תיק פ"א 107545/04 (להלן - **התלונה השנייה, התיק השני**).

ג. עובר ליום 19.4.05 ולאחר הגשת התלונה הראשונה מצד לילך, הוחלט על סגירת התיק הראשון נגד הנאשם (אז חשוד) וערר על החלטת הסגירה שהגישה לילך, באמצעות עו"ד אורי צפת, נדחה **ביום 19.4.05** על-ידי מנהלת תחום עררים בפרקליטות המדינה, עו"ד אתי כהנא (להלן - **עו"ד כהנא**) (במ/3). במסגרת ההחלטה בערר, ציינה עו"ד כהנא כי אין ראיות מספיקות לכך שהנאשם יצא את הארץ בניגוד לצו בית משפט.

ד. **ביום 17.7.05**, בעקבות פנייה שנייה במסגרת אותו הערר לפרקליטות המדינה מצד בא כוחה של לילך, שאליה צורפו העתקים של מסמכים מתיק משרד הפנים, הודיעה עו"ד כהנא ללילך כי החליטה להורות למשטרה לבצע השלמת חקירה בתיק הראשון בניסיון להתחקות על אופן יציאתו של הנאשם מהארץ (במ/2). באותו היום, שיגרה עו"ד כהנא פנייה למשטרת ישראל במסגרתה בקשה לבצע פעולות חקירה נוספות, לרבות חקירת האח עופר (במידת הצורך אף תחת אזהרה) ובירור משמעות הרישום במשרד הפנים. עוד צוין, כי השלמה זו מתבקשת לצורך החלטה סופית בערר שהגישה לילך (במ/1).

- ה. **ביום 1.8.05** שיגרה משטרת ישראל (תחנת חולון) הודעה לעופר לפיה הוחלט כי נסיבות העניין אינן מצדיקות את המשך החקירה בתיק השני (נ/5).
- ו. **ביום 23.10.05**, בעקבות פניית עו"ד כהנא ובמסגרת השלמות החקירה בתיק הראשון, נחקר עופר ומסר בין השאר, בתשובה לשאלת החוקר, כי לא סייע לנאשם לעזוב את הארץ (נ/3), **וביום 1.11.05** נחקרה לילך פעם נוספת וחזרה על תלונתה המקורית (נ/4).
- ז. **ביום 4.6.06**, שיגרה עו"ד כהנא מכתב נוסף לצוות החקירות במרחב איילון, שהופקד על ביצוע השלמת החקירה, בו ציינה בין השאר כי ההשלמה חשפה את קיומו של התיק השני (פסקה 4 במכתב במ/4), ובקשה מהיחידה החוקרת לפעול לקבלת המסמכים המזויפים ממשרד הפנים וכן "כל מסמך נוסף הנמצא בידי משרד הפנים היכול לסייע בביסוס התשתית הראייתית לזיוף הדרכון..". בשולי מכתב זה, בקשה עו"ד כהנא מהמשטרה להעביר תיק החקירה ישירות להמשך טיפול פרקליטות מחוז תל-אביב. מכאן, כך עולה מכלל הראיות, אוחדו החקירות בתיק הראשון והשני (ראו למשל נ/6; נ/7 ועוד)
- ח. בעקבות הפנייה האחרונה של עו"ד כהנא (במ/4), **ביום 28.6.06** תפסה החוקרת יונה בצ'ינסקי את תיק משרד הפנים הרלבנטי ובו המסמכים המקוריים (ת/1), לרבות הבקשה לדרכון שהוגשה לכאורה על-ידי הנאשם בשם אחיו.
- ט. **בחודש ינואר 2008**, בוצעו פעולות חקירה נוספות הכוללות חקירתו של עופר פעם נוספת, במסגרתה נתבקשה התייחסותו הפרטנית למסמכים מתיק משרד הפנים, כולל לכתב היד המופיע בבקשה לקבלת הדרכון (נ/6), וכן נערכו תעודות עובד ציבור בדבר יציאותיהם וכניסותיהם מהארץ של הנאשם ושל עופר בעת הרלבנטיות (ת/2; ת/3).
- י. בהמשך, **בימים 27.4.09, 18.4.10 ו- 21.2.11**, לבקשת המשטרה, הוצאו על-ידי בית משפט השלום בתל-אביב, במסגרת החקירה הנדונה, צווי מעצר נגד הנאשם (נ/8) **ובחודש יולי 2011** הועברה בקשת הסגרה לארצות הברית בעקבותיה נעצר הנאשם והוסגר לישראל (ע' 6, ש' 29).

דין והכרעה

6. בטרם הכרעה בסוגיית ההתיישנות, ראוי להקדים ולהזכיר מושכלות יסוד: **ראשית** - בהתאם להוראות סעיף 9 לחוק סדר הדין הפלילי תקופת ההתיישנות בענייננו, לאור העבירות המיוחסות לנאשם, שהן מסוג עוון, עומדת על 5 שנים, כאשר יש לזכור כי תקופה זו נמנית "מיום ההליך האחרון בחקירה או מיום הגשת כתב האישום או מיום ההליך האחרון מטעם בית המשפט". בהקשר זה, ראוי להדגיש כי בכל עת שמתרחש אירוע מנתק התיישנות,

מתחיל מניינה של תקופת ההתיישנות מחדש (ראו בג"צ 6972/96 **התנועה למען איכות השלטון נגד היועץ המשפטי לממשלה** (נבו, 9.6.97)). **שנית** - לא כל פעולת חקירה מהווה אירוע מנתק של תקופת ההתיישנות ויש לבחון אם מדובר בפעולה מהותית וממשית המקדמת את כתב האישום הפלילי העתיד לבוא, וזאת להבדיל מפעולות סרק או פעולות מנהליות שמשמעותן למשל הכנה בלבד לקראת חקירה(ע"פ 2144/08 **אברהם מונדרוביץ נגד מדינת ישראל** (14.1.10, פסקאות 71-82); ע"פ 347/07 **פלוני נגד מדינת ישראל** (18.11.07)); **שלישית** - הליך ההסגרה מארצות הברית לישראל, שהחל בחודש יולי 2011, אשר בסופו הוסגר הנאשם והוגש נגדו כתב האישום, מהווה אירוע מנתק התיישנות (ראו ע"פ 3439/04 **משה בזק (בוזגלו) נגד מדינת ישראל** (29.12.14), פסקה 24); פס"ד **מונדרוביץ הנ"ל** (פסקאות 80, 101)), כך שיש לבחון האם קודם להליך ההסגרה חלפה תקופת ההתיישנות.

7. על רקע הכללים הנ"ל, יש לבחון אם חלפו חמש שנים ברציפות במהלך התקופה שבין ביצוע העבירות הנתעבות בחודש פברואר 2004 לבין תחילת הליך ההסגרה של הנאשם מארצות הברית בחודש יולי 2011, מבלי שבוצעו במהלך הליכי חקירה מהותיים שבכוחם לקטוע את תקופת ההתיישנות, שאז, כנטען על-ידי ההגנה, יש לקבוע כי העבירות התיישנו ולהורות על ביטול כתב האישום.

8. השתלשלות העניינים שפורטה לעיל מצביעה על קיומן של שתי פעולות חקירה מהותיות **לפחות** שהביאו לקטיעת מרוץ ההתיישנות, ומנעו התיישנות העבירות, שכן אלה בוצעו בטרם חלפו 5 שנים מיום ביצוע העבירות (אף מבלי לקחת בחשבון את התלונות שנמסרו קודם לכן על-ידי לילך ועופר), כאשר האחרונה שבהן בוצעה בטרם חלפו 5 שנים עד לתחילת הליך ההסגרה בחודש יולי 2011 - כדלקמן: **(א)** תפיסת תיק משרד הפנים על-ידי החוקרת יונה בצ'ינסקי **ביום 28.6.06** ובו בין השאר הבקשה לקבלת דרכון שאליה כאמור צורפה תמונת הנאשם ומולאו פרטי אחיו עופר (ת/1) (סעיף 5.ח לעיל); **(ב)** חקירתו של האח עופר **מיום 7.1.08** במסגרתה נתבקשה בין היתר התייחסותו הפרטנית למסמכים מתיק משרד הפנים, לרבות לבקשה לקבלת דרכון הנ"ל (נ/6).

אשר לפעולה הראשונה שעניינה כאמור תפיסת תיק משרד הפנים, טען הסגור כי מדובר בפעולת סרק שכן באותה נקודת זמן היו ברשות גורמי החקירה המסמכים שנתפסו. אין בידי לקבל טענה זו. אמנם מהראיות שהוגשו עולה כי בא כוחה של לילך צירף להודעת הערר השנייה **העתקים** של מסמכים מתיק משרד הפנים (במ/1), אלא שלא היה בכך כדי לייתר הצורך בתפיסת תיק משרד הפנים ובו כלל המסמכים המקוריים, לרבות הבקשה לדרכון. מדובר בפעולת חקירה הכרחית ומהותית שהתחייבה נוכח החשדות שיוחסו לנאשם ואשר בלעדית ספק אם ניתן היה לייחס לנאשם את עבירות המרמה שבכתב האישום.

גם הפעולה השנייה שעניינה חקירתו של האח עופר ביום 7.1.08, במסגרתה כאמור הוצגו לו המסמכים מתיק משרד הפנים שנתפסו קודם לכן ונתבקשה התייחסותו לכל אחד מהם, הייתה הכרחית ומהותית. אמנם האח עופר נחקר פעמיים קודם לכן בימים 12.9.04 (נ/2) ו- 23.10.05 (נ/3), אלא שחקירות אלה לא ייתרו הצורך בחקירתו פעם נוספת וזאת בין היתר על מנת להציג לו הבקשה לקבלת דרכון החתומה לכאורה על-ידו ולשמוע גרסתו בהתאם.

9. אשר ליתר פעולות החקירה שבוצעו בשנים 2008 ועד 2011, שעליהן הצביעה המאשימה, הכוללות עריכת

תעודות עובד ציבור בדבר יציאות וכניסות מהארץ של הנאשם ושל אחיו עופר (ת/2; ת/3) או הגשת בקשות לבית משפט השלום להוצאת צווי מעצר נגד הנאשם (נ/8), הרי שספק בעיני אם מדובר, בנסיבות שבפנינו, בפעולות מהותיות שהיה בכוחן לקטוע את מרוץ ההתיישנות, אלא שלאור הכרעתי בדבר קטיעת מרוץ ההתיישנות בשל פעולות אחרות, איני נדרש להכריע בכך.

10. כאן המקום להעיר, כי טענות ההגנה בקשר להתנהלות גורמי החקירה, לרבות בכל הנוגע לפער הזמנים הבלתי סביר בין פעולת חקירה אחת לשנייה, אינן מבוטלות, אלא שאין בהן כדי לסייע לנאשם כעת בטענת ההתיישנות, בגדריה נבחנים המועד והמהות של פעולות החקירה ולא פגמים או מחדלי חקירה נטענים. במילים אחרות, גם אם אפשר לומר, לאחר בחינה בדיעבד, כי ניתן וראוי היה לקדם את החקירה ולהביאה לכדי סיום זמן רב קודם לכן, הרי שאין בנתון זה, בנסיבות שפורטו, כדי להביא לתוצאה שאליה נושאת ההגנה את עיניה.

11. בטרם סיום, יוער כי לא נעלמה מעיני טענת ההגנה בנוגע לתכנן של החלטת בית משפט השלום מיום 24.7.14 בהליך המעצר של הנאשם לאחר שהוסגר לארץ (מ"י 47775-07-14) ושל החלטת בית המשפט המחוזי מיום 25.7.14 במסגרת ערר (עמ"י 48932-07-14), במסגרתן הובעה עמדת בית המשפט בנוגע להתיישנות העבירות, אלא שאיני סבור כי יש בדברים שנקבעו בהחלטות בנושא המעצר כדי לסייע להגנה. מעבר לכך שמדובר בקביעות אגביות לשאלת המעצר, הרי שמדובר בקביעות לכאוריות בלבד, מבלי שנפרשה התמונה במלואה, ואלה, כידוע, אינן מחייבות את המותב הדן בהליך העיקרי.

12. לאור כל האמור, עתירת ההגנה לביטול כתב האישום בשל התיישנות העבירות - נדחית.

ניתנה היום, כ"ה תשרי תשע"ה, 19 אוקטובר 2014, במעמד הצדדים.